

Förberedelserna inför den kommande sommaren i Porkala pågår redan för fullt. I år har det gått 120 år sedan föreningens grundades den 28 februari 1904. Vi kommer att uppmärksamma jubileet på olika sätt under året. Sommarens program publiceras i nästa nummer av Vassboken som utkommer i april-maj.

Som ni ser här nedanför inleder vi sommarsäsongen redan på påsken, välkomna!

PÅSKBRASA OCH ÄGGJAKT PÅ RIGÅRDSNÄS!

Kom och fira Påskaften med Påskbrasa och Äggjakt på Rigårdsnäs!
Lördagen den 30.3.2024 kl. 12-14

- Äggjakt för familjens minsta
Pris 2 eur / barn
- Försäljning av grillkorv och varm saft, sillsmörgås, kaffe, te och påskbulla
- Lotteri

Välkommen! Glad påsk!

Anmälning sker senast onsdagen den 27.3.2024 till maggiehaggstrom@gmail.com
för att vi skall veta hur många påskägg påskharen skall gömma

**VASSBUKEN ÖNSKAR ALLA ETT
GOTT NYTT ÅR 2024!**

VASSBUKEN

PORKALA UNGDOMSFÖRENING R.F.
VINTERNUMMER

Styrelsen

Ordförande:
Gun Weckman
tel: 050 487 2238
epost: gun.weckman@gmail.com

Viceordförande:
Anita Löfgren
tel: 050 562 5413
epost: anita.lofgren1@icloud.com

Sekreterare
Agneta Brenner
tel: 050 3571 418
epost: agneta.brenner@gmail.com

Kassör:
Susanna Holm
tel: 040 136 0965
epost: holm.sussi@gmail.com

Ledamot:
Magdalena Häggström
tel: 040 505 3762

Ledamot:
Annika Niemimaa
tel: 040 757 8169

Ledamot:
Erik Uddström
tel: 040 5868 645

Rigårdsnäs

Intendent (uthyrning):
Jyrki Tolvanen
Tel: 0500 608 354
epost: juraustolvanen@gmail.com

Adress:
Porkalavägen 1710
02480 Kyrkslätt

Hemsida: www.porkalauf.fi

Bankkonto

Aktia IBAN FI84 4055 2040 0015 80
BIC HELSFIHH

Vassboken 2/2023

Utgivningsdatum: 30.12.2023
Ansvarig utgivare: Styrelsen
Layout, redaktion: Patrick Eriksson
Text, bilder (då inte annat nämns): Patrick Eriksson
Pärmbilden:
Rigårdsnäs i väntan på sommaren, december 2023
foto: Erik Uddström

Kära PUF medlemmar!

Då jag skriver denna ledare under mellandagarna har julfirandet trappat ned och nyårsfirandet står framför dörren. Fint är också att dagarna från och med solståndet den 22 december nu sakta men säkert blir ljusare. I det här skedet känns det rätt att blicka tillbaka på året som gått och särskilt på vad vi hunnit med i PUFens tecken.

Sommaren 2023 blev en härligt aktiv PUF sommar! Här i tidningen kan ni läsa intressanta artiklar, mycket om våra evenemang med allt från vårt historiska besök i Porkala Folkskola till medlemsfesten och vår traditionella Konst-happening. Mycket annan kultur i form av teater och musikevenemang hann vi också med. 😊

Vi tackar alla som deltog i kommenterandet av föreningens nya stadgar. Det känns fint att de nu är godkända och registrerade hos PRS. Nu stämmer de fint överens med vår verksamhet. Mötet på Rigårdsnäs i maj kring Porkalan Marina och kommunens planer var ett bra exempel på vår vilja att följa med vad som sker omkring oss.

På talkosidan har bl.a. "paradtrappan" och köksdörren helt förnyats och "paraddörren" renoverats av skickliga medlemmar. Inkommande sommarplanerar vi bl.a. att börja rusta upp husets fasad, lägga nytt tak på ute-dassen, och förnya trappan till danslavan. Nya talkokrafter är hjärtligt välkomna med. Det är både roligt och lärorikt att delta!

Vi har börjat planeringen av sommaren 2024 och tar mer än gärna emot idéer. I år fyller vår förening 120 år så vi kommer att uppmärksamma det i sommar. Jag vill påminna er igen om att vårt kära "hem" Rigårdsnäs är ett fint ställe som lämpar sig väl för olika tillställningar. Skicka gärna in idéer om sådant som intresserar unga och barn, t.ex. kurser eller tävlingar av något slag!

Med önskan om
God Hälsa,
God Fortsättning
på det nya året
och Fred på Jorden
till er alla,

er ordförande

Gun

Foto: Hans Weckman

Deltagarna på årsmötet sitter som uppradade i en skolklass. Kanske vi övade oss eftersom vi skulle besöka Porkala gamla folkskola efter mötet? Foto: Gun Weckman

Gun Weckman ledde ordet och Magdalena Häggström var mötessekreterare. Kassören Sussi Holm avtackade den avgående revisorn Christian Lybeck.

VILL DU ORDNA PROGRAM FÖR BARN OCH UNGDOMAR UNDER SOMMAREN PÅ RIGÅRDSNÄS?

Rigårdsnäs är en fin träffpunkt där barn och ungdomar kan träffa kompisar och ha roligt tillsammans. Många barn har där träffat nya vänner som har blivit bästisar för livet.

Vi upplåter gärna Rigårdsnäs för medlemmar som vill ordna program, kurser eller annat för barn och ungdomar. Spontana programkvällar, onsdagsklubbar, tävlingar – hitta på något för just dina barn – och deras vänner!

Kontakta intendenten Jyrki Tolvanen,
tel: 0500 608 354

e-post: juraustolvanen@gmail.com

Rapport från årsmötet 2023

Föreningens ordförande Gun Weckman återvaldes på årsmötet på Rigårdsnäs 27.5.2023. Också den övriga styrelsen omvaldes i sin helhet, se motstående sida. Till suppleanter valdes Maje Welin, Christina Molander-Landell och Alexander Pitkänen.

Föreningens långvariga revisor Christian "Poti" Lybeck hade undanbett sig återval. Till ny verksamhetsgranskare valdes Annica Isacsson med Robert Castrén som suppleant, ifall verksamhetsgranskaren är förhindrad.

Stadgarna är förnyade

Styrelsens förslag till förnyande av föreningens stadgar godkändes med några små preciseringar den 27 maj. Patent- och registerstyrelsen har nu också godkänt dem. Stadgarna presenteras i sin slutliga form på nästa sida.

De nya stadgarna följer nu föreningslagen bättre än de gamla och ger oss större möjligheter att utvidga vår verksamhet. Dessutom kan vi nu med stöd av stadgarna ta ställning och ge utlåtanden i frågor som gäller t.ex. planläggning i Porkala med omnejd.

Hela styrelsen församlat på danslavan, sommaren 2023. Foto: Gun Weckman

1 § Namn, hemort och språk

Föreningens namn är
Porkala Ungdomsförening r.f.
Föreningens hemort är Kyrkslätt.
Föreningens språk är svenska.

2 § Syfte och verksamhetsformer

Föreningen förverkligar sina ändamål genom en mångsidig verksamhet för olika åldersgrupper och intresseinriktningar.

Föreningen äger rätt att bedriva försäljningsverksamhet på tillställningar den anordnar i syfte att anskaffa medel. Föreningen anordnar samlingstillfällen med program, diskussioner, skapande aktiviteter samt föreläsningar och debatter mm. Föreningen vill erbjuda personer som är fast och fritidsbosatta i Porkala möjlighet till information, rekreation och avkoppling i en trivsam miljö.

Föreningen kan ta ställning i allmänna frågor i regionen, såsom planläggning, miljöpåverkan o.dyl.

Föreningen kan samarbeta med andra på orten verksamma föreningar och organ med liknande målsättning.

Föreningen kan ansluta sig som medlem i samverkande ungdoms-, hembygds- eller andra liknande förbund.

Föreningen kan motta understöd, donationer och testamenten. Föreningen kan äga fast och lös egendom.

Som centralpunkt i sin verksamhet äger och förvaltar föreningen fastigheten 257-470-1-2 RIGÅRDSNÄSE i Kyrkslätt kommun.

3 § Medlemmar

Till ordinarie medlem i föreningen antas en person, som fyllt 15 år.

Till yngre medlem kan antas person som ej fyllt 15 år.

Till hedersmedlem kan kallas person, som på styrelsens förslag godkänns av årsmötet.

4 § Uteslutning av medlem

Medlem, som bryter mot föreningens stadgar eller mötesbeslut eller på annat sätt skadar föreningen kan av styrelsen genom omröstning med enkel majoritet uteslutas efter det hen blivit hörd, därom bör skriftligen meddelas den uteslutna.

5 § Avgifter

Årsavgifterna bestäms per kalenderår av årsmötet. Yngre medlem betalar ingen avgift. Hedersmedlem är befriad från medlemsavgift.

6 § Styrelse

Föreningen har en styrelse bestående av ordförande, som väljs av årsmötet för ett år i taget, och sex medlemmar, som väljs av årsmötet för två år i sänder, dock så att vid andra årsmötet efter dessa stadgar vunnit laga kraft avgår hälften efter lottning och därefter i tur.

Årsmötet kan välja 1-4 suppleanter till styrelsen.

Styrelsen väljer inom sig vice ordförande, sekreterare och skattmästare och eventuella övriga funktionärer.

Styrelsen är beslutförför när ordföranden eller vice ordföranden samt minst tre medlemmar är närvarande. Ärendena avgörs med enkel majoritet. Om rösterna faller lika avgör ordförandes röst.

Styrelsemedlem kan återväljas.

7 § Tecknande av föreningens namn

Föreningens namn tecknas av ordföranden, viceordföranden och sekreteraren. Vidare kan styrelsen utse annan medlem att teckna föreningens namn gemensamt med någon av ovanstående namntecknare.

Föreningens namn tecknas alltid av två namntecknare.

8 § Räkenskaper och verksamhetsgranskning

Föreningens räkenskaper avslutas per kalenderår. Bokslut jämte nödiga handlingar och årsberättelsen bör lämnas till verksamhetsgranskaren för granskning senast fjorton dagar före årsmötet. Verksamhetsgranskaren skall ge sitt skriftliga utlåtande till styrelsen senast en vecka före årsmötet.

9 § Sammanfattande av föreningsmöte

Kallelse till föreningens möten delges genom meddelande senast en vecka före mötet i föreningens medlemstidning, eller med brev eller e-post till den adress som medlem uppgett.

När styrelsen eller föreningens möte så beslutar är deltagande i föreningens möte också möjligt genom datakommunikation eller med hjälp av något annat tekniskt hjälpmedel.

10 § Årsmöte

Föreningens årsmöte hålls årligen senast i juni månad.

På årsmötet behandlas följande ärenden:

- Konstaterande av mötets stadgeenliga sammanfattande samt beslutsförhet.
- Val av ordförande, viceordförande samt sekreterare för mötet.
- Val av två protokolljusterare som vid behov kan verka som rösträknare för mötet.
- Föredragning av styrelsens årsberättelse för det föregående året.
- Föredragning av bokslut för det föregående året samt verksamhetsgranskarens utlåtande.
- Fastställande av bokslut för det föregående året.
- Beslut om ansvarsfrihet för styrelsen samt övriga redovisningsskyldiga.
- Behandling av styrelsens förslag till verksamhetsplan för det påbörjade året.
- Behandling av styrelsens förslag till budget för det påbörjade året samt fastställandet av årsavgift.
- Val av ordförande för verksamhetsåret.
- Val av övriga styrelsemedlemmar samt suppleanter.
- Val av verksamhetsgranskare samt suppleant.
- Övriga ärenden.

12 § Ändring av stadgar

Ändring av föreningens stadgar kräver godkännande på årsmöte med 3/4 majoritet av de avgivna rösterna.

Ändring av stadgarna bör upptas på föredragningslistan för föreningsmötet och ingå i möteskalendern.

13 § Upplösning av föreningen

Frågan om föreningens upplösning bör behandlas av två med minst trettio dagars mellantid hållna möten, varav det första bör vara ett ordinarie föreningsmöte och vid båda godkännas med minst 3/4 dels majoritet.

Om föreningen upplöses tillfaller dess tillgångar någon likartad rättsgiltig svenskspråkig organisation i Finland enligt föreningens beslut eller svenskspråkigt kulturellt ändamål.

14 §

I fall som inte omfattas av dessa stadgar följes föreningslagens bestämmelser.

Efter årsmötet den 27 maj var PUF:s medlemmar inbjudna till Porkala gamla folkskola en knapp kilometer söderut från Rigårdsnäs. Ett tjugotal medlemmar deltog i den intressanta utflykten.

Porkala gamla folkskola är byggd 1897 och man kan gott tänka sig att dess arkitektur kan ha stått som modell för Rigårdsnäs som byggdes 1908 även om skolbyggnaden är mera utsmyckad.

Byggnaden ägs numera av Marita Arvela, biolog och specialplanerare på Finlands miljöcentral SYKE och Petri Ahlroth, direktör för centret för biodiversitet vid SYKE.

Marita och Petri välkomnade gästerna ute på den flata klipphällen nedanför folk-

skolans trappa. Det sympatiska värdparet berättade om hur de hade hittat till folkskolan och fått köpa den gamla byggnaden av kommunen. Byggnaden beboddes tidigare av konstnären Zoltán Popovits.

Marika Kuusakoski skänkte åt värdparet en abakus (eller kulram som den också heter) d.v.s. ett gammalt räkneredskap som hon hade räddat från Toukolan kansakoulu 1968 då skolan revs vid Tavastvägen i närheten av Arabia.

Maritas och Petris genuina intresse för Porkalas historia och natur lyste igenom deras berättelser. Med sitt företag Borearctica Oy erbjuder de naturstudier och utfärder för intresserade och de får besök från hela världen.

Inne i skolan bjöd värdparet bjöd på kaffe och berättade om den pågående renoveringen av skolans interiör som de utförde med både känsla och pietet. Där visades också en intressant utställning om Porkalas historia och natur.

Mest intresse – förutom det spännande myntfyndet som har refererats tidigare i Vassboken – väckte en sten som skolans nya ägare hade hittat på backen bakom skolbyggnaden. Petri Ahlroths teori är att stenen är en forntida offersten, vilket möjligen kan stämma. Stenen är märkligt formad som en spiral och har dessutom en djup urholkning på ena sidan.

En lyckad inledning på sommaren!

Uppe till vänster ses värdparet Marita Arvela och Petri Ahlroth på den släta klipphällen bredvid den gamla abakusen som Ika Kuusakoski överräckte tillsammans med Gun Weckman. I bakgrunden Porkala gamla folkskola. Stående till vänster Erik Eklund och sittande Märtha Kevin-Hempel, f. Wikstedt, som hade varit elev i den gamla folkskolan! Bredvid Märtha sitter hennes man Manfred Hempel som hade flytt från Östtyskland som 17-åring.

Uppe till höger beundrar några av besökarna den trivsamt renoverade interiören.

Den ca 1,5 meter långa offerstenen har en mycket intressant form med sin spiral och sin djupa urholkning. Vem har offrat där - vem har offrats där? För hur länge sedan? Spännande frågor som kanske aldrig får svar...

Träbyggarkurs på våren

Den gamla huvudtrappan hade tjänat ut och måste förnyas. Det blev ett utmärkt tillfälle för intresserade att lära sig hur man bygger traditionellt i trä.

Under ledning av Jyrki Tolvanen och Bengt Enoksson hölls i maj en kurs i träbyggande med vår väl inkörda metod "learning by doing" (lär medan du gör). Under tre dagar fick man lära sig hur man dimensionerar och fäster trappesteg och räcken på rätt sätt. Samtidigt blev det trevliga talko-tillfällen i den allt varmare vårsolen.

Det duktiga kursgänget ställde upp i maj och byggde en helt ny trappa upp till för- eningshuset. I gammal stil förstås!

Alexander Pitkänen, Totti Kuusakoski, Jyrki Tolvanen och Bengt Enoksson är garvade talkoveteraner. Foto: Gun Weckman

Fina färgkombinationer när Agneta Brenner, Anita Löfgren och Sussi Holm snyggar till huvuddörren. Foto: Erik Uddström

Köksdörren förnyades

Köksdörren hade redan länge hängt snett och var svår att stänga - den hade helt enkelt tjänat ut! På hösten ersattes den med en ny dörr i gammal stil.

Det blev en logistisk karusell: Pata Eriksson beställde dörren, Kaj Landell tog emot den och forslade det 75 kg tunga paketet en god bit innan hann fick hjälp av Bengt Enoksson och Pata. Bengt tog sedan med sig familjen och hjälpte Jyrki Tolvanen med installationen. Sånt kallas teamwork!

Köksdörrsfunderingar med Jyrki Tolvanen samt Bengt och Thomas Enoksson. Foto: Gun Weckman

Köksdörrsfunderingar med Jyrki Tolvanen Bengt Enoksson och Thomas Enoksson. Foto: Maje Welin

Möte om Porkkalan Marina

Det blev fullt hus i festsalen när kommunens planer för Porkkala udds fri-luftsområden och Porkkala Marins fram-tid diskuterades den 17 maj 2023.

Mötet inleddes med att kommunens detaljplanechef Simon Store, fastighets-ingenjör Aija Aunio och kommunfull-mäktige Kim Liljequist berättade om kom-munens beslutsprocess kring frågorna om Porkkala udds framtid.

Efter att Vanda stad på hösten 2022 beslöt att sälja ut friluftsområdet "Vetokannas" började man i Kyrklätts kommun disku-tera ett eventuellt köp av området. Ännu har inga beslut gjorts och ärendet verkar vara svåröst.

Kring frågan om Porkkala Marin gick dis-kussionens vågor höga. Företagarparet Mika och Nora Harlo samt deras huvud-finansiär Rami Alanko fick ta emot en hel del kritiska frågor om marinans verksam-het och framtid av oroliga Porkkalabor. Tyvärr har inga förbättringar i hamnens verksamhet skett och någon butik är fort-farande inte i sikte.

Rigårdsnäs var välbesökt när kommunens planer för Porkkala diskuterades.

Mumin och barnfest

Den 1 juli fylldes danslavan av glada rop och skratt när Benny Törnroos drog sina mest kända muminvisor på sommarfesten som för andra året i följd riktades främst till barnen.

Benny Törnroos hade inte uppträtt på Rigårdsnäs på många år så det blev ett glatt återseende. En del av vår vanliga publik uteblev på grund av det regniga vädret men stämningen var ändå härlig!

Efter två sommarfester med satsning på barnen har styrelsen nu beslutat att för nästa års sommarfest planeras en mera "traditionell" sommarfest igen, med prog-ram som lockar folk av alla åldrar.

Kammarmusik på Rigårdsnäs

Kammarmusikkonserten den 8 juli var en helt ny kultursatsning. Sebastian Brenner hade tagit initiativet till det fina nya programkonceptet där han uppträdde tillsammans med Bålderkvartetten.

Sebastian Brenner är en ung och skicklig klarinettist. Tillsammans med den inter-nationellt prisbelönta Bålderkvartetten bjöd han på en stämningsfull konsert. Publikerna fick en högklassig mix av äldre klassisk musik av bl.a. Johannes Brahms, vars fina klarinettkvintett klingade vackert i festsalens goda akustik.

Konserten höjdpunkt blev ändå Sebasti-ans Brennars nykomponerade klarinett-kvintett Solbärgning, inspirerad av Arvid Mörnes diktsamling med samma namn.

Bålderkvartetten grundades 2018 och där ingår Emil Hartikainen (violin), Andrew Ng Wen Hao (violin), Vadim Grumeza (violin) samt Tommi Wesslund (cello).

Så vitt vi vet var det den första kammarmusikkonserten den första någonsin på Rigårdsnäs. Även om publiken kanske inte ännu riktigt hittade till konserten var alla överens om att det skall ordnas flera kammarmusikkonsert på Rigårdsnäs!

Ovan: Bålderkvartetten och Sebastian Brenner spelar kammarmusik med Porkkala-anlutning. Solbärgning förde tankarna till Porkalans egen skald Arvid Mörne.

Till vänster Sebastian Brenner, suverän klarinettist, också han med anknytning till Porkkala.

Sommarutfärd till Ormholmen

Sommarens båtutfärd är faktiskt en mycket gammal tradition. I arkivet finns fotografier från utfärder i skärgården redan på 1930-talet. Utfärden den 19 juli var alltså en länk i en snart sekellång kedja.

Än en gång var det vår seglingsbitna medlem Pete Nykänen som hade fixat utfärdsålet, det här året till Ormholmen öster om Järvö.

Vi hade förmånen att gästa Helsingfors Segelklubbs (HSK) vackra holme. Pete berättade om holmens och klubbens historia, varefter deltagarna hade picknick på holmens sydsida. Vädret var vackert och ca trettio medlemmar hade trotsat den rätt hårda vinden.

Pete Nykänen berättar för utfärdsdeltagarna om Ormholmen och HSK.

"Friarannonsen" med Teater Rampfeber och "I lax och lust" med Skärgårdsteatern

Också teaterbesöken på Rigårdsnäs har gamla traditioner. Redan på 1920- och 1930-talen visades teater på Rigårdsnäs. Efter Porkalaparentesens gjorde Degerby ungdomsförening gästspel på Rigårdsnäs många gånger på 1960-talet med sina roliga teaterföreställningar.

Förra sommaren visade Teater Rampfeber föreställningen Friarannonsen den 15 juli på Rigårdsnäs. Det var ett skojigt lustspel skrivet av Gunnar Falkås. Rampfebers gästspel har blivit en trevlig sommartradition!

Den 29 juli var det Skärgårdsteaterns tur att visa farsen I lax och lust, en bearbetning av Aino Pennanens finska skådespel om kultur- och generationskrockar, arv och kärlek. Det var redan fjärde gången Skärgårdsteatern gästade Porkala så vi får hoppas det också blir en tradition.

Bröllopet i pjäsen "I lax och lust" gick inte riktigt som på Strömsö ... men roligt blev det ...

Mandys Nyckel fr.v: Amanda Henriksson, sång och piano, Lotta Ahlbeck, fiol, Margarita Eklund, sång, Martina Brunell, ackordeon (skymd), Jesper Eklund, trummor och slagverk, Niklas Nyholm, gitarr, (skymd) och Olli Liljeström, bas.

Konsert med Mandys Nyckel

Mandys Nyckel har gått från klarhet till klarhet de senaste åren. Det finlands-svenska folktopbandet gav en uppskattad konsert på Rigårdsnäs den 11 augusti.

Mandys Nyckel leds av musikern och Amanda Henriksson. Gruppens repertoar varierar från irländska ballader nyskrivna svenska visor.

Senare samma kväll firande föreningen medlemsfest i form av en glad och bullrig kräftskiva. Ordföranden Gun Weckman hälsade medlemmarna välkomna och sångerna klingade i en fullsatt festsal. Hasse Weckman visade sig vara en rutinerad toastmaster!

hmm... vem försöker Terhi Panula locka - och vart?
foto: Erik Uddström

... och "Happy End" (men inte för laxen...)!

Hasse och Gun Weckman på scen... så in i vassen!

Konsthappeningen på Rigårdsnäs

Ett säkert sommarkort - och kanske också en påminnelse om att sommaren snart är slut - är Konsthappeningen på Rigårdsnäs, med Erik Uddström och Pentti Aaltonen som arrangörer. Förra sommarens Konsthappening hölls den 25-27 augusti och samlade ett stort antal besökare.

Erik Uddströms fotografier med Porkala- och andra havsmotiv är ju välkända konstverk; många av dem hänger på många väggar i Porkala. Du kan läsa mera om Erik på nästa sidor.

Pentti Aaltonen är sommarboende i Porkala och kallar sig själv levnadskonstfiskare. Penttis finurliga tavlor och texter är humoristiska och filosofiska, dessutom ställer han ut glasföremål och annat roligt.

På Konsthappeningen kunde man som vanligt också lyssna till trubadurerna Pentti Hildens och Patrick Erikssons eftermiddagskonserter.

Pentti Aaltonen målar ofta fiskar; den här målningen kallar han "Piilopaikka" (Gömostället).

Pentti Hilden och hans åttasträngade gitarr.
foto: Erik Uddström

Vår fina Porkalaserie får fortsättning! Sigbritt Backman, som redigerade de två tidigare böckerna Porkala - byn vid havet och Porkala - bygd i förvandling har anlitats för att skriva och redigera den tredje boken, som kommer att bli en historik över ungdomsföreningen, från grundandet 1904 fram till dags dato. Styrelsen har utsett en arbetsgrupp bestående av Susanna Holm, Erik Uddström och Patrick Eriksson. Arbetsgruppen fick nyligen de här fina fotografierna av Agneta Brenner som hade råkat på dem i Bernt Bloms familjealbum. Familjen Blom hyrde sommarstuga av Söderlings på Lill-Svartö på 1930-talet.

Thelma och Bror-Erik Söderling

Familjen Söderlings stuga på Lill-Svartö på 1930-talet.

**HAR DU GAMLA FOTOGRAFIER, MINNEN ELLER ANNAT MATERIAL
OM GAMLA PORKALA? HISTORIKGRUPPEN TAR GÄRNA EMOT!
RING PATRICK ERIKSSON, TEL: 0500 447 147!**

I många hundra år har vi vetat satt det spökar på Rigårdsnäs men tills nu har ingen någonsin sett DEN HUVUDLÖSA MANNEN på riktigt. Nu är han då till slut äntligen dokumenterad! Det var vår ordförande Gun som till slut kom honom på spåren och lyckades fotografera honom. Jyrki har många gånger tidigare antytt att nånting rör sig på Rigårdsnäs och nu kan ingen mera säga att det är bara fantasier och spöktro. Den huvudlösa mannen visade sig faktiskt helt trevlig trots att Jyrki febrilt försökte stänga dörren och Maje Welin i bakgrunden såg rätt orolig ut.

Vi hoppas att DEN HUVUDLÖSA MANNEN dyker upp igen redan nästa sommar så att så många som möjligt kan se honom och bli övertygade om att han faktiskt finns på riktigt - på Rigårdsnäs, förstås. Vi gissar att han bor på vinden ovanför festsalen...

Kom på våra evenemang om du vill få chansen att se honom själv!

Erik Uddström är en mycket bekant figur i Porkala. Konstnär, fotograf, eldsjäl för Konsthappeningen och också den långvarigaste styrelsemedlemmen i föreningen. Bland mycket annat. Men kanske ni inte visste att han också är världsmästare? Och långvarig kommodor för ESW, en förening för vingsegling? Eller att han spelade huvudrollen i en film av Sakari Rimminen, producerad av Jörn Donner 1970 som vann första pris i San Remo?

Julius Warner, en av Eriks vänner från långt tillbaka, gjorde nyligen den här intervjun som vi har glädjen att här presentera för Vassbukens läsare.

Julius Warner: En pratstund med fotografen Erik Uddström

Det är en kulen oktoberdag då jag träffar Erik på Cafe Carusel i Helsingfors.

- Hej, Erik jag kände igen dej med det samma!
- Hej Julius, vad snyggt vitt skägg du fått, bra att du hade tidningen under armen, inte är det mer än 40 år sen sist!

Julius: Vi har ett gemensamt förflutet, vi kappseglade båda i brädsegling i Mistral-klassen i början av 1980-talet. Träffades vi inte på VM i Thailand 1981?

Erik: Jag var nog med redan i Thailand 1981, men minns att vi på Barbados följande år blev bättre bekanta. Jag hade

nämligen kollat på deltagarlistan att någon kommer från Nya Kaledonien. Hur ser en sån typ ut? Det var du!

Julius: Japp, jag flyttade dit som tonåring med min svenska mamma som är biolog, sen till Los Angeles där min pappa bor och nu är jag tillbaka i Stockholm. Seglar du bräde ännu? Har kollat dej på Facebook och sett dej i vintermundering, det ser ut som om du höll på med issegling?

Erik: Nåjo, brädseglingen har nog blivit, jag kom aldrig ens nära toppen, seglar nu bara om vintrarna på isarna med wingsail, ett handburet vingsegel.

Julius: Seriöst! Tävlrar du ännu?

Erik: Har hållit på i ett par årtionden. Deltagit i fler VM dessutom. Siktar på nästa vinter.

Julius: Låter iskallt! Har du några placeringar att skryta med?

Erik: Tycker inte om att skryta, men när du nu frågar har jag åtta VM-medaljer och -bucklor som jag brukar damma av till jul.

Erik: Det som var det intressanta med dej var att du en gång berättade att du hade anfäder i Porkala.

Julius: Enligt hörsägen skall min mors mormorsmors pappa, tror jag det var, ha varit lots i Porkala, Finland.

Erik: Det smäller högt, där är vi bröder! Vad sysslar du med numera, du var ju journalist tidigare?

Julius: Reser omkring och försöker träffa intressanta människor från förr som ännu lever för en intervju.

Julius: På Facebook har jag sett dina skär-gårdsbilder, med ibland ganska kluriga texter, berätta!

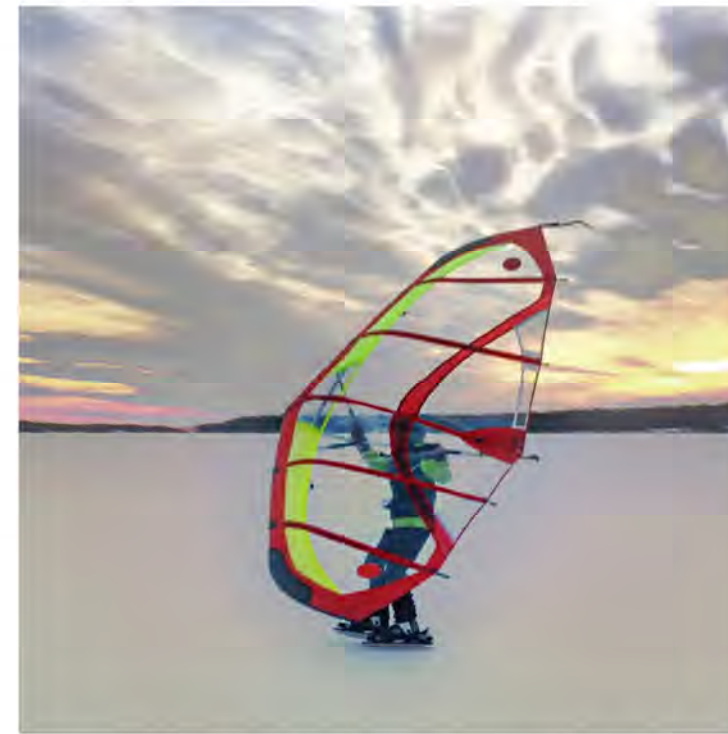
Erik: Texten behöver ju inte upprepa bildens innehåll – katt på taket behöver inte heta "Katt på taket", eller vad? Det kan vara "Varmt om tassarna" eller nåt annat informativt i förhållande till bilden eller nåt lyriskt eller absurt, helst så att det uppstår en dialog.

Julius: Du berättade att du jobbade med musik och mode då förr. Hur var det?

Erik: Jobbigt, men intressant, ibland. Jag fotade artister för deras skivalbum och mode för diverse företag i branschen, bl.a. för det stora varuhuset bredvid Tre smeder. På den tiden fotade man analogt, d.v.s. på film som jag sen åkte till labbet med för att framkalla och göra kontaktark på och sen tillbaks till kunden följande dag som fick välja ut de bästa rutorna och sen var det att köra till labbet igen och börja framkalla, fixa och torka bilderna som skulle i tryck följande dag.

Skivalbumen höll jag på med i 30 år. Uppdragen var som oftast: här har du demo-kassetten, du som är påhittig, hitta på nåt som sitter och kom med bilderna den här veckan. Inte nog med det – det var också jag som fick göra den grafiska designen.

Nån gång kunde det vara två-tre album i veckan. Dagarna räckte inte till så jag jobbade alltid långt in på natten, ibland hela. Till all lycka fick jag mina kunder att tro på min devis: fota aldrig en människa innan kl. 11, hon har påsar under ögonen.

Vi ser ju oftast Erik under sommaren på Rigårdsnäs men han är faktiskt en baddare på vintersport; Erik är en av världens bästa kite-wingseglare på is och snö. Här ser vi honom "in action" på isen utanför Mellstensstranden i Esbo.

Erik blev världsmästare 2005 i Course Race (bansegling) åldersklassen +55. I VM Kalajoki 2013 (högra bilden) sopade han rent på prispodiet med två silver i åldersklasserna +55 och två brons i åldersklasserna +35 och +45.

Julius: Hur länge orkade du med det här??

Erik: Jag började 1973 medan jag ännu studerade vid Konstindustriella Högskolan och slutade i början av 2000-talet, då jag hade gjort över 1000 LP-album. Kände mej lite trött, heh.

Julius: Vad gjorde du sen då?

Erik: Satte mej i båten åkte ut till en holme hittade en sten att luta mot och tog en öl. Och reflekterade över tillvaron och mitt liv. Tittade ut mot horisonten och såg hur ljuset förändrades minut för minut för att bli skymning och natt. Måsarna tystnade och nattnordan svepte sakta in från land.

Då visste jag att jag återvänt hem.

Julius: Betyder det att du slutade jobba och satt ute på en holme och mediterade över livets gång dagarna i ända?

Julius Warner med sin Mistral i Tunisien

Erik: Jepp, mer eller mindre. Att slita ut sig för pengar var inte min grej, det hade jag nu insett för gott. Att sluta fotografera hade jag inte tänkt, nu var det dags för mina egna visioner: bilder av musik, den musik jag är mest hemma i – jazzen!

Jag hade länge redan sett jazzen spela under båtar och bryggor – som speglingar i dyningarna. Nu ville jag bli musiker med kameran som instrument. Reflexerna gungar och bildar hela tiden nya strukturer med samma rytmik som en improviserande jazzmusiker. Jag tyckte mej se och höra bekanta låtar, främst standards och ballader som jag försökte fånga i vattnet. Tekniskt visade det sig vara rätt krävande och tog sin tid med learning by doing-metoden. Men det blev i alla fall en hel samling bilder i mitt jazzdiscotek.

Min första stora utställning med de här bilderna var på Prima Vera på Nylandsgatan i stan. "Kind of Blue" var namnet, lånat av Miles Davis. Alla jazzdiggare och -musiker jag kände kom på vernissagen och en saxofonist spelade tavlorna i tur och ordning – namnen var ju direkt ur The American Songbook. Det blev ju en succé – av 25 verk såldes 21! Sedan vandrade utställningen i olika uppsättningar vidare till Ekenäs, Ingå, Hangö, Korpo, Vasa, Stockholm osv. Och Porkala Rigårdsnäs inte att förglömma!

Konsthappening på Rigårdsnäs satte vi i gång 2004 tillsammans med Pentti Aalto-nen, Anki Lindquist och Rauno Laiho.

Konst och musik var konceptet. Anki och hennes man Rauno hade gjort en sommarfilm, dessutom uppträdde Anki med sång. Sorgligt nog gick Anki snart ur tiden, Rauno flyttade för gott till Lapp-land.

Men vi har fortsatt med Pentti. Han ställer ut sina målningar och jag mina fotografier. Våra trogna musikartister är numera Pentti Hildén med sång och klassiska stränginstrument samt Patrick Eriksson, vissångare av högsta rang.

– Tänk om du kunde komma över nästa sommar när vi firar Konsthappeningens 20-årsjubileum! Du skulle bli vår heders-gäst!

Julius: Tackar, det skulle vara trevligt! Gör du ännu dina jazzbilder, eller hur?

Erik: Nej, inte direkt så som förr. Musik-bilderna var abstrakta till sin karaktär, det var former och färger och rytmer som kanske bara jag själv och en del jazz-nördar förstod. Numera är mina bilder för alla, de är föreställande, de berättar om allt som finns mellan himmel och hav i vår unika skärgård.

Fortsätter på följande uppslag >

Två LP-album från 1970-talet med Eriks fotografier och grafisk layout. Erik fotograferade praktiskt taget alla populära artister i 30 år.

Julius: För att hoppa tillbaka litet, om du ursäktar, hörde jag om dej ren i början av 1970-talet. Jörn Donner brukade gästa min pappa och berättade alltid om sina senaste projekt. Där dök du upp, han berättade om filmen *Pilvilinna*, som du spelade i och som han hade producerat. Den hade just vunnit första pris på festivalen i San Remo. Självt var jag ju väldigt filmintresserad på den tiden, så klart. Jörn visade bilder på dej och Mary.

Erik: Meri hette hon, Meri Oravisto. Wow, inte visste jag att jag figurerat i Hollywood!

Julius: Hur var det att vara skådis och varför fortsatte du inte?

Erik: Tufft arbete för en oskolad, trots att jag gjort en del kortfilmer tidigare, tyckte inte själv jag var bra nog. Jag studerade ju till regissör och blev färdig -72. I det politiska klimatet som då rådde i branschen kunde jag med mina underground preferenser inte annat än att hoppa av och börja studera fotografi i stället.

Julius: Berätta lite om livet som fotograf därute i skärgården. Vad är det du fotar du, när och hur och varför?

Erik: Ja, jag har ju hållit på med det här i över 20 år nu. Nåt har man väl lärt sig. Ljuset är allt. Det är ljuset som är bilden. Det ljus som är intressant för mej är

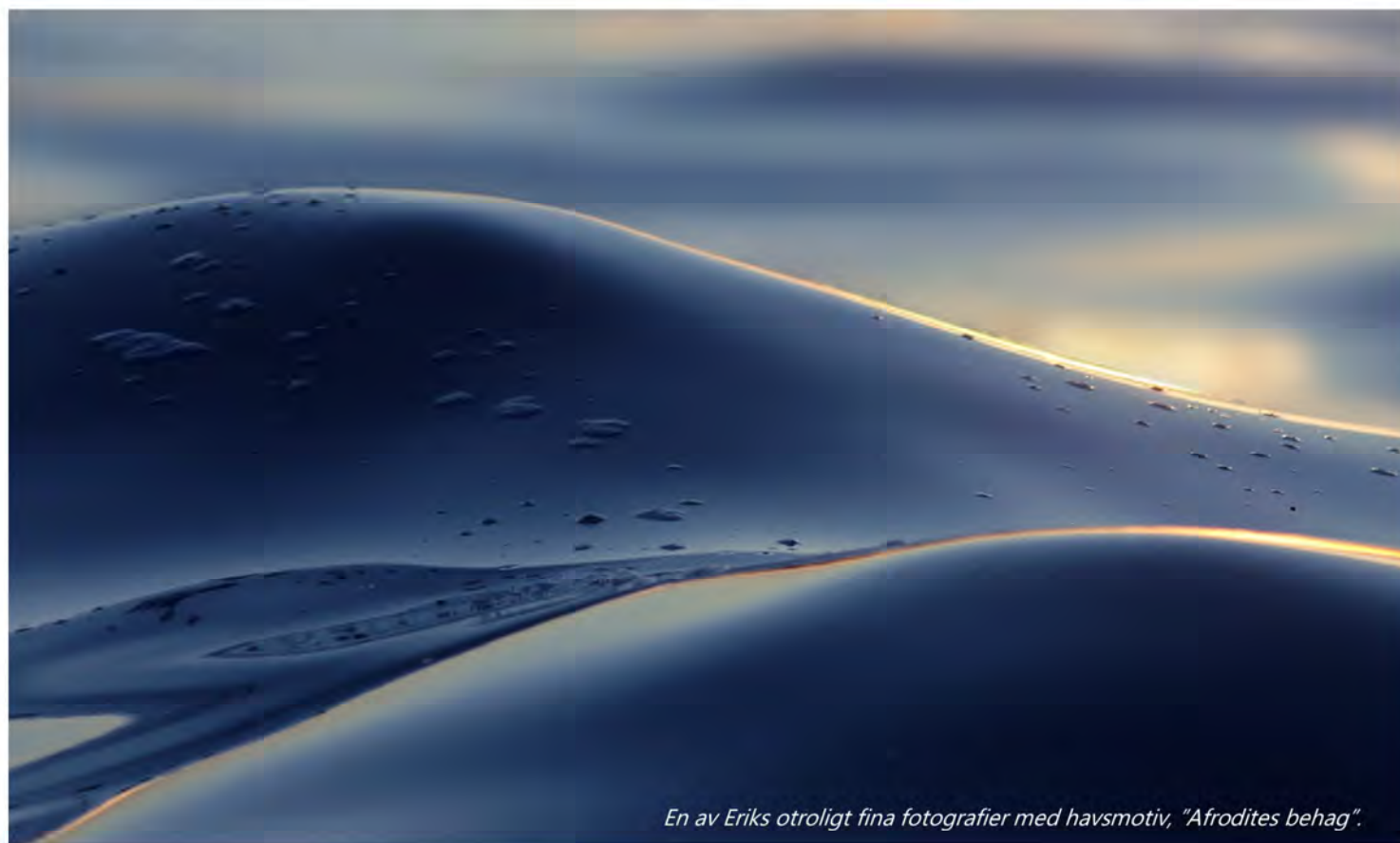
*Erik hade huvudrollen i filmen *Pilvilinna* (Luftslottet) 1970 (foto: Internet)*

grynings- och skymningsljuset. Jag bor inne i en vik där man inte ser horisonten, så jag har försökt lära mej att ana hur ljuset är där ute om en timme eller så. Och åker ut bara då jag fått vittring, liksom. Då brukar jag ta mej ut till de yttre hållarna, där jag har översyn både mot land där solen går ner och mot horisonten där jordens blå skugga stiger upp an efter.

Sen är det bara att vänta – skall ljuset faktiskt bli intressant eller inte? Det är som

med fiske. Ibland nappar det, men oftast får man åka hem med ingenting.

En kväll fick jag en säl i närbild. De är väldigt nyfikna men svårfotograferade – dyker innan du hinner trycka av. Visst har jag gjort bilder på en del annat också: allt från skarvskit, vassrötter, stenar och träd till klippor, vågor, dyningar ock bränningar. Allt som hör skärgården till. Men horisonten framför allt. Att bara sitta och betrakta horisonten är väl nåt av det mest terapeutiska jag vet.

En av Eriks otroligt fina fotografier med havsmotiv, "Afrodites behag".

Söderskär. Eriks fantastiska skärgårdsbilder finns numera i de flesta sommarstugorna i Porkala och de är också spridda över världen.

Ibland glömmer jag att fotografera eller kanske inte vill. En del bilder kan vara så sköra att de kan gå i kras om du lyfter kameran. Jag menar att upplevelsen kan vara värdefullare än bilden.

Julius: Okej, jag kanske förstår dej. Men å andra sidan, brukar det nånsin hända nåt intressant på riktigt?

Erik: Visst har det hänt, sjönöd och farliga situationer. Men lite lustiga saker också.

Ute i havsbandet i Porkala ligger Söderskär, ett väldigt vackert ställe. Det insåg också ett gäng kända konstnärer i slutet av 1800-talet. De hyrde holmen och byggde en primitiv stuga de kallade Slottet och levde säkert ett fantasirikt liv i det fina "hertigdömet". Den berömde bildhuggaren Robert Stigell var värd för det säkerligen illustra sällskapet med bl.a. Ville Lybeck, Robert Kajanus, Arvid Mörne och Juhani Aho.

Själv bodde jag i tält i lagunen invid deras redan försvunna slott, under några somrar i slutet av 1960-talet. Det är en hel historia i sig, så nu hoppar vi till 2000-talet.

En dag hittade jag en gammal inskription i klipporna där konstnärerna höll till.

"Fittan" stod det utmejslat med sirlig tidsenlig handstil. Tog en bild av "verket" – det kunde ju vara en äkta Stigell, eller kanske Kajanus? Gjorde en tavla av det som jag ställde ut med namnet "Urmodern" på bl.a. Konsthappeningen.

I fjol somras var jag inne i lagunen igen och tänkte leta upp det delikata verket. Men hur jag än gick och kröp omkring på klipporna där det skulle finnas kunde jag inte hitta det. Plötsligt hör jag en röst bakom mej: – Söker du nåt?

Det är en herre i den övre medelåldern, ser ut att vara seglare av nåt slag. Jag blir ju rätt överraskad så jag svarar utan omskrivning rakt på sak: – Fittan.

Herrn harklar sig men försöker hänga med.

– Kanske den sprungit iväg?

– Knappast, svarar jag, den är nog så gammal!

Text: Julius Warner

"Urmodern" foto: Erik Uddström

Erik Uddström, 2023. Foto: Julius Warner